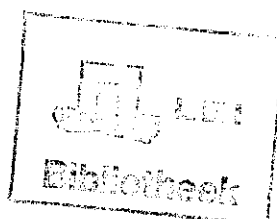

**Afzetstructuur van
boomkwekerijproducten**

seizoen 1998/99

Rapportnr.: PT 99-106

Stm : R 970 - PT 99/106

Ex no:

ISN : 1606402

Auteur: Wilco van den Berg/afd. Statistiek

Productschap Tuinbouw

Afdeling Marktinformatie

Zoetermeer, 20 december 1999

proj. nr. : 52008

0000 0841 3557

1606402

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever of auteur (Productschap Tuinbouw, Postbus 280, 2700 AG ZOETERMEER, telefoon 079-3470707, E-mail smt@tuinbouw.nl, Internet site www.tuinbouw.nl).

Inhoudsopgave

BESCHOUWING	1
1. INLEIDING	3
2. AREAAL EN PRODUCTIE IN NEDERLAND	5
2.1 Areaal boomkwekerijproducten in Nederland	5
2.2 Productiewaarde boomkwekerijsector.....	6
3. EXPORTOMZET BOOMKWEKERIJPRODUCTEN	6
3.1 Export in de afgelopen seizoenen	6
3.2 Exportomzet naar land	8
4. EXPORT BOOMKWEKERIJPRODUCTEN UIT EU-LANDEN	11
4.1 Alle EU-landen	11
4.2 Belangrijkste exportlanden	12
4.3 Bomen “booming” business in VK	15
5. EXPORT NAAR AFZETKANAAL	16
5.1 Totaaloverzicht	16
5.2 Afzetkanalen in de afgelopen jaren.....	18
5.2.1 Totaal	18
5.2.2 Duitsland.....	19
5.2.3 Verenigd Koninkrijk	20
5.2.4 Frankrijk	21
5.2.5 Verenigde Staten	22
5.2.6 België/Luxemburg.....	23
5.2.7 Zwitserland	24
5.2.8 Italië.....	25
5.2.9 Oostenrijk	26
5.2.10 Zweden.....	27
5.2.11 Denemarken	28

BESCHOUWING

Tot en met 1998 nam de productiewaarde van boomkwekerijproducten jaarlijks toe tot een kleine 1.200 miljoen gulden. In het laatste jaar van deze eeuw kwam de productiewaarde uit op circa 1.160 miljoen gulden. Het areaal van boomkwekerijproducten is in Nederland in de afgelopen vijf jaar met maar liefst 2.500 hectare toegenomen tot 12.300 hectare. In 1999 was het areaal boomkwekerijproducten volgens de CBS mei-telling 5 procent groter dan in het voorgaande jaar. Vooral het areaal sierconiferen en vaste planten is in het afgelopen jaar flink uitgebreid. Met name in Brabant en Overijssel breidde het oppervlak met sierconiferen uit, terwijl het areaal daarvan in Zuid-Holland en Limburg inkromp. Het areaal vaste planten was in het afgelopen jaar in alle provincies groter dan in 1998. In Zuid-Holland worden de meeste vaste planten geteeld.

Kleinere export

De export van boomkwekerijproducten is in het seizoen 1998/99 net onder de grens van 900 miljoen gulden blijven steken. Vergeleken met het seizoen ervoor is dat een procent of drie minder. Toen is er voor 937 miljoen aan boomkwekerijproducten uitgevoerd. De gegevens zijn gebaseerd op door exportbedrijven bij het PT opgegeven exporten. De exportmin kwam tot stand in de eerste helft van het seizoen. Zo bleef de uitvoer in de periode juli-december 1998 circa 10 procent achter op dezelfde periode in het voorgaande jaar. In de tweede seizoenshelft was de uitvoer even groot als een seizoen eerder.

Grotere concurrentie

Nederland is en blijft voorlopig in de Europese Unie het belangrijkste uitvoerland van boomkwekerijproducten. Na Nederland zijn België en Italië de belangrijkste exportlanden. Voor Nederlandse en Belgische exporteurs van bomen is maart de belangrijkste exportmaand. Zo werd in 1998 circa 22 procent van de totale Nederlandse jaarexport in maart uitgevoerd; België voerde in deze maand 17 procent van het jaartotaal uit. Voor Italiaanse exporteurs is daarentegen mei de belangrijkste exportmaand. Deense exporteurs voeren het meeste uit in april.

De uitvoer uit België is de 200 miljoen gulden grens gepasseerd. De export is hoofdzakelijk gericht op Frankrijk, Duitsland en Nederland. Italië wordt als productieland van bomen voor de Nederlandse bomenkwekers een steeds belangrijkere concurrent. In de afgelopen vijf jaar is de uitvoer toegenomen van 100 naar 166 miljoen gulden. Frankrijk en Duitsland zijn de belangrijkste afnemers van Italiaanse bomen. Ook de export van boomkwekerijproducten uit Denemarken is van 1995 tot en met 1998 gegroeid, namelijk met 40 miljoen gulden tot een bedrag van 100 miljoen gulden. Vooral in het Verenigd Koninkrijk is tuinieren populair. De belangrijkste productielanden van boomkwekerijproducten in de EU konden de uitvoer naar het

VK in de afgelopen jaren vergroten. Vooral de belangstelling voor bomen uit Nederland nam fors toe.

Meer naar bouwmarkten, minder naar boomkwekers

Evenals in het voorgaande seizoen is de internationale boomkweker het belangrijkste afzetkanaal voor Nederlandse boomkwekerijproducten. In het afgelopen seizoen ging 29 procent van de totale uitvoer naar boomkwekers. Dit was te verdelen naar 23 procent doorteelt en 6 procent voor directe verkoop. Een seizoen eerder ging 32 procent van de totale uitvoer naar boomkwekers. Het aandeel van de postorder, groothandel en tuincentrum bleef ten opzichte van vorig seizoen vrijwel gelijk.

De boomkweker als afzetkanaal scoort vooral in de Verenigde Staten, Italië en Denemarken goed. Het tuincentrum speelt daarentegen een belangrijke rol in Scandinavische landen. Zo ging bijna eenderde van de totale uitvoer naar Denemarken naar tuincentra. De verkoop van bomen bij bouwmarkten is met name in Duitsland en de Verenigde Staten toegenomen. De uitvoer naar Duitse bouwmarkten groeide explosief. In 1997/98 ging 10 procent van de totale export op Duitsland naar bouwmarkten, terwijl het in het afgelopen seizoen al om een aandeel van 18 procent ging. De postorder blijft een belangrijk afzetkanaal in onder meer Frankrijk, Oostenrijk, België en Zwitserland.

Slechtere verkoop tuincentra Duitsland

Duitsland blijft voor de uitvoer van Nederlandse boomkwekerijproducten het belangrijkste afzetland. Er konden in het afgelopen seizoen vooral minder bomen van Nederlandse bodem bij tuincentra in Duitsland worden afgezet. Tuincentra in Duitsland hebben in het algemeen in de tweede helft van '98 een slechtere verkoop gehad dan in dezelfde periode in het voorgaande jaar. Circa 45 procent van de Duitse tuincentra gaf aan slechter geboerd te hebben. Relatief veel tuincentra wijdden dit aan het slechte weer en ongunstige economische ontwikkelingen. Het aandeel van boomkwekers en postorders is in de totale uitvoer min of meer stabiel gebleven.

In het afgelopen seizoen konden minder bomen voor doorteelt aan boomkwekers in het Verenigd Koninkrijk worden geleverd dan in het voorgaande seizoen. Maar in 1997/98 was de uitvoer naar Engelse boomkwekers wel bijzonder groot. De afzet aan groothandelaren en verkoop via het postordersegment kon daarentegen worden vergroot.

1. INLEIDING

Zoals gewoonlijk in de afgelopen jaren hebben alle exporteurs van boomkwekerijproducten met een seizoensexport groter dan fl. 100.000,- de individuele bedrijfsvoorlichting ontvangen. De individuele bedrijfsvoorlichting kan gesplitst worden in een najaars-, voorjaars- en een seizoenoverzicht. Hiermee wordt de exporteur op de hoogte gesteld van een aantal bedrijfsgegevens, zoals totale exportomzet, exportomzet per land, rangorde van het bedrijf en het marktaandeel per land. De gegevens zijn opgemaakt op basis van de uitvoerfacturen die bij het Productschap Tuinbouw binnenkomen.

Naast de individuele bedrijfsvoorlichting wordt jaarlijks een enquête mee gestuurd met als doel inzicht te verkrijgen in de afzetstructuur van boomkwekerijproducten. Deze enquête loopt vanaf eind jaren '80 waardoor een reeks van jaren met ontwikkelingen is opgebouwd.

Vanaf 1997/98 is er een trendbreuk in de resultaten in verband met een andere opzet van de enquête. Zo is er bij het afzetkanaal boomkweker onderscheid gemaakt in doorteelt en directe verkoop. In de voorgaande seizoenen viel de directe verkoop onder de post tuincentrum. Het kanaal overheid is veranderd in "park, plantsoen, landschaping en hovenier". Daarnaast is de kolomvolgorde op het in te vullen formulier gewijzigd.

Naast de resultaten uit het onderzoek is een deel van het rapport gewijd aan cijfers over de teelt in Nederland en zijn de exportstromen uit Nederland en andere EU-lidstaten in kaart gebracht.

In het vervolg zal het onderzoek om de twee jaar worden uitgevoerd. De eerst volgende resultaten verschijnen dan ook in 2001.

2. AREAAL EN PRODUCTIE IN NEDERLAND

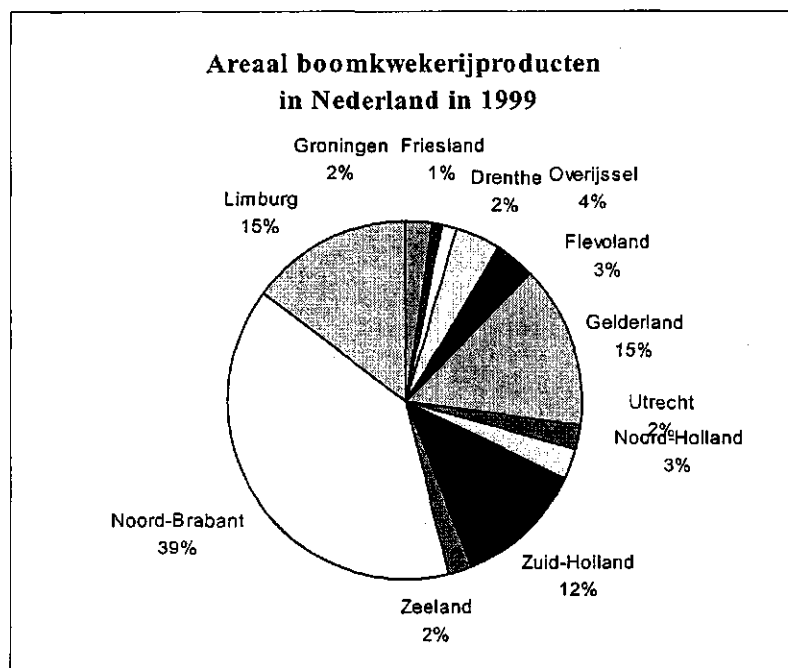
2.1 Areaal boomkwekerijproducten in Nederland

In 1999 was het areaal boomkwekerijproducten volgens de CBS mei-telling 5 procent groter dan in het voorgaande jaar. Vooral het areaal sierconiferen en vaste planten is in het afgelopen jaar flink uitgebreid. Met name in Brabant en Overijssel breidde het oppervlak met sierconiferen uit, terwijl het areaal van sierconiferen in Zuid-Holland en Limburg inkromp. Het areaal vaste planten was in het afgelopen jaar in alle provincies groter dan in 1998. In Zuid-Holland worden de meeste vaste planten geteeld. Deze productgroep neemt in deze provincie een areaal van 330 hectare in.

Areaal boomkwekerijproducten in Nederland (in hectare)

Bron : CBS/PT	1995	1996	1997	1998	1999	+/- in
Bos en haagplantsoen	2.218	2.240	2.289	2.277	2.333	2,5
Laan en parkbomen	2.408	2.480	2.632	2.955	3.008	1,8
Vruchtbomen	1.088	1.151	1.236	1.339	1.368	2,2
Rozestruiken	638	654	722	716	676	-5,6
Sierconiferen	1.454	1.437	1.501	1.822	2.074	13,8
Sierheesters en klimplanten	1.264	1.312	1.414	1.658	1.745	5,2
Vaste planten	705	815	890	948	1.108	16,9
Totaal	9.774	10.090	10.685	11.713	12.311	5,1

Noord-Brabant is veruit de belangrijkste provincie voor de teelt van boomkwekerijproducten. Bos- en haagplantsoen en laan-en parkbomen zijn in Nederland de meest geteelde producten.

Het CBS telde in 1999 bijna 5.200 bedrijven met de teelt van boomkwekerijproducten. Dit waren er 200 meer dan in '98.

2.2 Productiewaarde boomkwekerijsector

In de afgelopen jaren nam de productiewaarde van boomkwekerijproducten toe tot een kleine 1.200 miljoen gulden in 1998. In het laatste jaar van deze eeuw kwam de productiewaarde uit op circa 1.160 miljoen gulden. Dit was 3 procent minder vergeleken met het voorgaande jaar. Ongeveer tweederde van de productie wordt uitgevoerd.

Productiewaarde boomkwekerijproducten (in miljoen gulden)

1980	327
1990	762
1995	954
1996	1.056
1997	1.155
1998	1.200
1999	1.160v

V=voorlopig cijfer

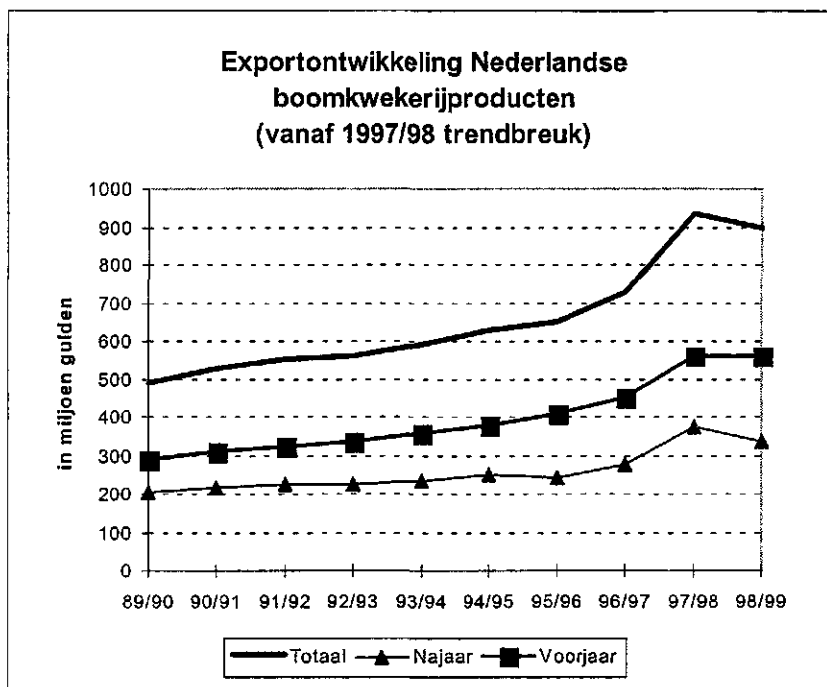
3. EXPORTOMZET BOOMKWEKERIJPRODUCTEN

3.1 Export in de afgelopen seizoenen

Exportomzet boomkwekerijproducten per seizoen (in miljoen gulden)

Bron :PT	Totaal	Mutatie in %	Najaar	Mutatie in %	Voorjaar	Mutatie in %
1985/86	431,0	+11	199,2	+14	231,8	+9
1986/87	453,0	+5	210,8	+6	242,2	+4
1987/88	479,0	+6	215,0	+2	264,0	+9
1988/89	486,0	+2	207,5	-3	278,5	+5
1989/90	491,1	+1	203,4	-2	287,7	+3
1990/91	529,4	+8	219,1	+8	310,3	+8
1991/92	551,9	+4	226,7	+3	325,2	+5
1992/93	562,0	+2	223,8	-1	338,2	+4
1993/94	591,2	+5	232,0	+4	359,2	+6
1994/95	630,1	+7	251,4	+8	378,7	+5
1995/96	651,7	+3	243,6	-3	408,1	+8
1996/97	726,9	+12	277,6	+14	449,3	+10
1997/98	936,6		373,6		563,0	
1998/99	897,4	-4	335,4	-10	562,0	0

Vanaf het seizoen 1997/98 is in de PT-statistiek export van boomkwekerijproducten door “bloemenexporteurs” verwerkt. Hierdoor is de uitvoerstatistiek completer geworden en geeft een realistischer beeld. De cijfers zijn door deze uitbreiding niet te vergelijken met voorgaande seizoenen. In het afgelopen seizoen konden boomkwekerijproducten worden uitgevoerd voor een waarde van 897 miljoen gulden. Dit was 4 procent minder dan in 1997/98.

De exportmin kwam tot stand in de eerste helft van het seizoen. Zo bleef de uitvoer in de periode juli-december 1998 circa 10 procent achter op dezelfde periode in het voorgaande jaar. In de tweede seizoenshelft was de uitvoer even groot vergeleken met een seizoen eerder.

Procentuele verdeling export najaar en voorjaar

Bron :PT	Najaar	Voorjaar	Totaal
1985/86	46,2	53,8	100
1986/87	46,5	53,5	100
1987/88	44,9	55,1	100
1988/89	42,7	57,3	100
1989/90	41,4	58,6	100
1990/91	41,4	58,6	100
1991/92	41,1	58,9	100
1992/93	39,8	60,2	100
1993/94	39,2	60,8	100
1994/95	39,9	60,1	100
1995/96	37,4	62,6	100
1996/97	38,2	61,8	100
1997/98	39,9	60,1	100
1998/99	37,4	62,6	100

In het afgelopen seizoen werd in de periode januari-juni bijna 63 procent van de totale exportomzet gerealiseerd. Dit aandeel was groter dan in de voorgaande twee seizoenen, maar even groot als in 1995/96.

3.2 Exportomzet naar land

De export van boomkwekerijproducten uit Nederland is in het seizoen 1998/99 net onder de grens van 900 miljoen gulden blijven steken. Vergeleken met het seizoen ervoor is dat een procent of 4 minder. Toen is er voor 937 miljoen aan boomkwekerijproducten uitgevoerd. De gegevens zijn gebaseerd op door exportbedrijven gestuurde facturen.

Export boomkwekerijproducten naar land (miljoen guldens)

Bron : PT	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98 *	1998/99	98/99 tov 97/98 in %
Totaal	631,9	651,7	727,6	936,6	897,4	-4%
EU (15)	537,6	541,6	601,4	766,6	744	-3%
Niet EU	94,3	114,0	126,2	170	153,4	-10%
Duitsland	263,6	249,3	269,8	356,6	333,5	-6%
Ver. Koninkr.	95	96,4	113,3	141,2	149,9	6%
Frankrijk	66,1	68,7	70,5	83,4	88,2	6%
België/Lux.	35,1	38,6	44,1	50,8	48,4	-5%
Zweden	21,7	17,8	24,5	30,6	22,5	-26%
Italie	17,8	20,5	23,7	32	29,6	-8%
Oostenrijk	17,6	15,7	17,6	24,7	26,4	7%
Denemarken	13,1	14,7	17,3	23	19,9	-13%
Finland	6,6	8,6	8,1	8,9	9,6	8%
Ierland	5,3	5,4	6,2	7,2	8,5	18%
Spanje	4,7	4,6	4,2	6,1	5,7	-7%
VS v. Amerika	30,8	37,9	41,1	53,3	52,1	-2%
Zwitserland	20,2	23,9	20,7	30,8	26,1	-15%
Noorwegen	10	10,2	12,3	14,7	13,5	-8%
Ecuador	7,5	7,6	9,2	18,3	8,8	-52%
Canada	1,7	8,2	8,7	9,5	9,8	3%
Japan	2,9	5,2	5,2	6,8	8,1	19%
Polen	NB	3,7	4,0	6,6	7,1	8%
Tsjechië	NB	2,9	4,9	5,2	5,6	8%
Overige landen	22,2	15,7	22,2	26,9	24,1	-10%

* Vanaf 1997/98 inclusief export door bloemenexporteurs (BGB)

In de eerste helft van het seizoen 98/99 is de export sterk achtergebleven. Deels kan dit verklaard worden door de verminderde vraag vanwege het extreem natte najaar. Anderzijds zijn er ook geluiden van een verdere verschuiving van de verkoop naar het voorjaar. In het voorjaar van '99 is de export wel aangetrokken, maar de achterstand kon maar gedeeltelijk goed gemaakt worden.

De algemene trend van de export wordt voor een groot deel bepaald door de ontwikkeling van de export naar Duitsland. Aan de hand van de binnengekomen facturen kwam de export naar Duitsland in het afgelopen seizoen uit op 334 miljoen gulden. Vergelijken met het seizoen ervoor is dat 6 procent minder. Absoluut gezien is er voor ruim 20 miljoen gulden minder naar onze Oosterburen uitgevoerd.

Van de andere EU-landen is het beeld sterk wisselend. In waarde gezien is vooral de export naar Zweden en Denemarken en in iets mindere mate ook die naar België, Italië en Spanje in het afgelopen seizoen kleiner geweest. Hier staat tegenover dat er voor een groter bedrag is uitgevoerd naar belangrijke afnemers als het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk.

Buiten de EU lopen de ontwikkelingen ook nogal uiteen. De export naar de Verenigde Staten, Zwitserland en Noorwegen is in waarde gezien gedaald. Een aantal andere markten liet een plus zien. Vooral de export naar Japan nam behoorlijk toe. In mindere mate gaat dit ook op voor Canada, Tsjechië en Polen. De sterke daling van de export naar Ecuador kan zoals bekend toegeschreven worden aan de kleinere vraag naar rozenonderstammen.

Seizoen 1999/2000

In de periode juli tot en met oktober 1999 zijn boomkwekerijproducten uitgevoerd voor een waarde van ruim 170 miljoen gulden. Dit was 18 procent minder dan in dezelfde periode in het voorgaande jaar. De mooie lange zomer in '99 heeft in diverse afzetlanden nadelig gewerkt op de verkoop van boomkwekerijproducten. Vooral de maand september kende in verschillende landen zomerse temperaturen. In Duitsland lag de gemiddelde etmaaltemperatuur in deze maand maar liefst 3,5 tot 4 graden boven het langdurig gemiddelde. Ook in Frankrijk was het gemiddeld 2 graden warmer dan normaal in deze maand. De consument had tijdens het relatief warme weer minder belangstelling voor het planten van bomen. Vooral de afzet via het postorderkanaal liep in de genoemde periode uiterst moeizaam.

Een kwart verhandeld tot en met oktober

Normaal gesproken is in de maanden juli tot en met oktober ongeveer een kwart van de totale seizoensexport gerealiseerd. Cijfers in de vier eerste maanden van het seizoen hoeven in principe nog weinig te zeggen over de rest van het seizoen. Vorig seizoen was de uitvoer tot en met oktober 11 procent kleiner vergeleken met dezelfde periode een jaar eerder. Aan het eind van het seizoen viel de totale export uiteindelijk een paar procent lager uit vergeleken met het seizoen 1997/98. Toen werd vooral juist het slechte weer als oorzaak gezien. Deels zal dit ook het geval zijn. Anderzijds zijn er ook geluiden die wijzen op een verdere verschuiving van de verkoop naar het voorjaar.

Top-3 in de min

Zowel de uitvoer naar Duitsland, het Verenigd Koninkrijk als naar Frankrijk moest vergeleken met vorig seizoen tot en met oktober met minder genomen. Naar Frankrijk bleef de export maar liefst een kwart achter. In Frankrijk heeft de verkoop via het postordersegment een belangrijk aandeel. Meer dan de helft van de totale export naar het land van de Tour de France wordt namelijk afgezet via het postorderkanaal.

De afzet van boomkwekerijproducten naar de Verenigde Staten moet na oktober eigenlijk nog op gang komen. Tot en met oktober 1999 zijn pas bomen uitgevoerd naar de VS voor een waarde van 3,6 miljoen gulden. Dit was overigens iets meer dan in het voorgaande jaar.

4. EXPORT BOOMKWEKERIJPRODUCTEN UIT EU-LANDEN

4.1 Alle EU-landen

Nederland is en blijft voorlopig in de Europese Unie het belangrijkste uitvoerland van boomkwekerijproducten. Na Nederland zijn België en Italië de belangrijkste exportlanden.

Uitvoer van boomkwekerijproducten uit EU-landen (in miljoen gulden)

Bron : Eurostat	1995	1996	1997 *)	1998	'98 tm mei	'99 tm mei
Europese Unie	1.166,0	1.287,3	1.568,0	1.617,5	938,3	946,5
waarvan :						
Nederland 1)	628,5	688,1	867,0	898,4	541,1	539,2
Belgie/Luxem.	188,4	195,8	212,1	203,7	96,1	95,2
Italie	101,7	129,4	154,3	166,4	96,2	102,9
Denemarken	59,5	66,9	84,1	99,0	60,6	55,0
Frankrijk	71,7	75,1	89,1	88,5	54,2	58,3
Duitsland	75,3	80,6	96,8	85,0	42,7	47,8
Spanje	28,8	33,0	41,1	48,4	29,8	36,2
Ver.Koninkrijk	3,7	8,2	9,6	12,5	8,1	4,7
Oostenrijk	2,1	1,8	4,4	6,1	3,3	3,0
Portugal	4,1	5,3	5,8	5,5	3,8	1,7
Griekenland	0,6	0,4	0,9	1,8	1,2	0,9
Ierland	0,6	1,9	1,7	1,1	0,9	1,0
Zweden	0,7	0,6	0,8	0,7	0,2	0,6
Finland	0,2	0,2	0,3	0,4	0,2	0,1

1) uitvoer uit Nederland is gebaseerd op exportstatistiek PT

*) export Nederland vanaf 1997 inclusief export door bloemisterij-exporteurs; trendbreuk

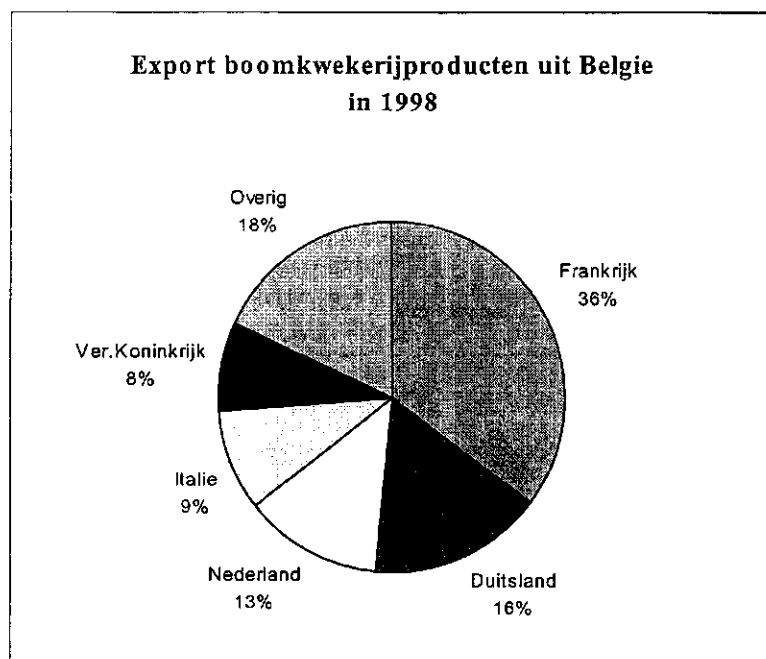
Voor Nederlandse en Belgische exporteurs van bomen is maart de belangrijkste exportmaand. Zo werd in 1998 circa 22 procent van de totale Nederlandse jaarexport in maart uitgevoerd; België voerde in deze maand 17 procent van het jaartotaal uit. Voor Italiaanse exporteurs is daarentegen mei de belangrijkste exportmaand. Deense exporteurs voeren het meeste uit in april.

Procentuele verdeling export uit de belangrijkste landen in de EU

	Nederland	Belg/Lux	Italie	Denem	Frankrijk	Duitsland	Spanje
jan-98	6	7	6	5	9	7	9
feb-98	12	10	13	9	14	4	9
mrt-98	22	17	9	14	21	11	14
apr-98	15	8	7	22	10	15	15
mei-98	6	6	23	11	6	14	14
jun-98	2	2	6	6	4	4	7
jul-98	2	1	2	5	3	5	4
aug-98	2	4	2	5	2	3	3
sep-98	9	10	8	5	6	6	7
okt-98	10	11	8	5	6	9	7
nov-98	8	13	7	6	9	16	5
dec-98	6	11	9	7	9	7	5
Totaal	100	100	100	100	100	100	100

4.2 Belangrijkste exportlanden

In 1997 passeerde de export uit België de 200 miljoen gulden grens ruim. In 1998 viel de exportwaarde iets terug naar 204 miljoen gulden. De uitvoer is hoofdzakelijk gericht op Frankrijk, Duitsland en Nederland.

Export naar Duitsland en Nederland is in het afgelopen jaar iets teruggelopen, terwijl er voor bomen van onze zuiderburen meer ruimte op de Engelse markt was. De vraag uit Frankrijk en Italië bleef in de afgelopen jaren min of meer stabiel.

Uitvoer boomkwekerijproducten uit België (x miljoen gulden)

Bron : Eurostat	1995	1996	1997	1998	mei-98	mei-99
Totaal	188,4	195,8	212,1	203,7	96,1	95,2
waarnaar :						
Frankrijk	65,1	69,5	72,3	71,8	31,8	32,8
Duitsland	38,4	35,1	37,9	33,0	16,6	14,2
Nederland	22,6	26,1	31,5	26,0	13,8	11,5
Italië	20,9	19,6	18,5	19,1	11,5	9,5
Ver. Koninkrijk	11,4	12,3	15,8	17,2	7,6	11,5
Zwitserland	5,3	6,5	5,8	5,4	2,1	2,1
Oostenrijk	3,2	3,7	4,7	4,8	3,1	3,5
Spanje	4,3	3,5	3,4	4,7	2,3	2,4
Hong Kong	2,0	2,1	3,3	2,8	0,1	0,0
Denemarken	2,7	2,6	2,8	2,7	0,8	1,3
Portugal	1,8	2,5	1,6	2,3	1,6	1,2
Finland	2,2	2,4	2,6	2,3	0,7	0,7
Zweden	1,6	1,9	2,5	2,1	0,4	0,4
Ierland	0,5	1,1	1,4	2,1	1,0	1,1
Noorwegen	2,3	2,7	2,4	2,0	0,2	0,2
Griekenland	0,9	1,0	1,0	1,1	0,4	0,5
Polen	0,2	0,3	0,6	0,9	0,5	0,7
Taiwan	0,9	0,4	1,0	0,7	0,1	0,2
Hongarije	0,4	0,4	0,5	0,5	0,3	0,5

Italië wordt als productieland voor de Nederlandse bomentelers een steeds belangrijkere concurrent. De uitvoer is met name op Frankrijk en Duitsland gericht. In 1998 werden uit Italië in totaal bomen uitgevoerd voor een waarde van 166 miljoen gulden. In 1995 ging het nog om een uitvoer van 100 miljoen gulden. Opvallend is bovendien de toegenomen export naar de minder voor de hand liggende afzetlanden Turkije en Spanje.

Uitvoer van boomkwekerijproducten uit Italië (x miljoen gulden)

Bron : Eurostat	1995	1996	1997	1998	mei-98	mei-99
Totaal	101,7	129,4	154,3	166,4	96,2	102,9
waarnaar :						
Frankrijk	28,8	36,4	41,2	45,8	22,0	23,1
Duitsland	29,8	34,6	40,9	40,1	27,9	30,0
Spanje	7,8	9,6	13,1	16,2	6,7	8,2
Nederland	9,7	13,5	16,5	14,0	8,6	7,9
Turkije	0,8	4,6	8,2	12,1	8,3	7,0
Ver.Koninkrijk	4,4	5,3	6,4	8,6	4,3	6,0
Belgie/Lux	2,9	4,4	5,7	6,8	4,5	3,7
Oostenrijk	3,7	5,2	5,3	5,3	4,0	5,5
Griekenland	5,0	6,0	5,9	4,9	1,8	2,1
Portugal	1,6	1,9	2,7	2,7	1,7	2,4
Denemarken	0,3	1,0	1,4	1,4	0,7	1,4
Zwitserland	2,4	1,8	1,7	1,3	0,9	0,7
Ierland	0,1	0,3	0,9	1,2	0,6	0,5

Duitsland importeert veel boomkwekerijproducten, maar daarnaast wordt er ook een redelijk grote hoeveelheid uitgevoerd.

Uitvoer van boomkwekerijproducten uit Duitsland (x miljoen gulden)

Bron : Eurostat	1995	1996	1997	1998	mei-98	mei-99
Totaal	75,3	80,6	96,8	85,0	42,7	47,8
waarnaar :						
Nederland	13,4	14,5	19,0	16,2	9,4	7,8
Oostenrijk	6,4	8,9	13,2	13,4	6,4	6,7
Zwitserland	13,8	13,5	13,2	12,9	6,0	5,7
Frankrijk	11,8	12,7	12,4	8,1	3,3	5,8
Zweden	5,4	7,6	8,2	6,8	4,2	4,5
Denemarken	3,5	5,3	6,2	5,7	2,4	2,5
Polen	1,7	1,6	2,9	3,7	2,6	2,6
Ver.Koninkrijk	2,8	1,5	5,9	2,8	0,8	2,0
Italie	1,2	0,7	1,0	2,6	0,5	0,6
Belgie/Lux	1,8	2,3	2,8	2,3	0,9	1,7
Noorwegen	1,2	1,6	2,2	2,2	1,1	1,5
Finland	2,4	1,9	2,0	2,2	1,6	2,1
Tsjechie	0,6	1,0	1,1	1,0	0,4	0,8
Rusland	0,2	0,1	1,2	0,9	0,3	0,5

De uitvoer van boomkwekerijproducten uit Denemarken is van 1995 tot 1998 gegroeid van 60 miljoen naar een kleine 100 miljoen gulden. In 1998 toonden vooral het Verenigd Koninkrijk en Finland een grotere belangstelling voor Deense bomen. De Engelse vraag nam van 1997 op 1998 met maar liefst 6 miljoen gulden toe tot 14 miljoen gulden.

Uitvoer boomkwekerijproducten uit Denemarken (x miljoen gulden)

Bron : Eurostat	1995	1996	1997	1998	mei-98	mei-99
Totaal	59,5	66,9	84,1	99,0	60,6	55,0
waarnaar :						
Duitsland	18,9	19,7	24,8	24,9	14,6	17,3
Zweden	13,1	14,0	21,9	15,5	10,8	7,9
Ver.Koninkrijk	4,9	8,5	8,1	14,3	6,2	6,7
Finland	2,8	3,3	6,2	10,4	9,4	2,5
Noorwegen	6,8	6,5	8,4	7,7	6,0	5,9
Frankrijk	2,8	2,9	3,5	5,9	2,9	3,4
Italie	0,6	0,4	1,0	5,0	1,9	3,4
Nederland	4,1	4,0	3,8	4,0	2,3	2,5
Zwitserland	1,8	2,2	2,2	3,0	1,9	1,7
Spanje	0,0	0,1	0,2	2,4	1,5	0,6
Oostenrijk	2,2	2,8	2,7	2,3	1,8	1,7
Belgie/Lux	0,6	0,6	0,4	1,4	0,3	0,3
Japan	0,0	0,1	0,1	0,5	0,1	0,2

De Spaanse uitvoer is van 1995 tot 1998 met ruim 70 procent toegenomen tot bijna 50 miljoen gulden. Ook in de eerste vijf maanden van 1999 kon de Spaanse export worden verruimd.

Uitvoer boomkwekerijproducten uit Spanje (x miljoen gulden)

Bron : Eurostat	1995	1996	1997	1998	mei-98	mei-99
Totaal	28,8	33,0	41,1	48,4	29,8	36,2
waarnaar :						
Frankrijk	8,6	8,5	11,0	13,3	8,6	11,8
Nederland	2,3	2,8	5,8	7,4	4,9	5,3
Portugal	2,6	3,6	5,4	6,3	3,2	3,5
Duitsland	3,1	4,1	4,3	6,1	5,4	5,8
Italie	1,6	3,1	2,0	3,5	2,2	2,9
Argentinië	0,0	0,5	2,0	1,8	0,6	0,2
Ecuador	1,8	1,7	2,9	1,7	0,7	0,3
Belgie/Luxemburg	0,8	0,7	1,8	1,5	1,2	1,2
Ver.Koninkrijk	0,1	0,2	0,8	1,2	0,7	0,8
Marokko	2,5	1,1	1,0	0,9	0,1	0,2
Japan	0,3	0,2	0,1	0,6	0,2	0,2
Saoedi-Arabië	1,3	1,2	0,9	0,5	0,3	0,1

4.3 Bomen “booming” business in VK

Tuinieren in het Verenigd Koninkrijk is populair. De belangrijkste productielanden van boomkwekerijproducten in de EU wisten in de afgelopen jaren een grotere uitvoer naar het Verenigd Koninkrijk te realiseren. Vooral de belangstelling voor bomen van Nederlandse bodem nam fors toe. Alleen is de export vanuit Nederland vanaf juli 1997 inclusief export van boomkwekerijproducten door “bloemenexporteurs” (BGB). Dit geeft dan ook een trendbreuk.

Uitvoer van bomen uit EU-landen naar het Verenigd Koninkrijk (x miljoen gulden)

Bron : Eurostat	1995	1996	1997 *)	1998	mei-98	mei-99
Totaal	127,3	144,2	175,7	199,7	101,0	114,9
waarnaar :						
Nederland	94,3	105,0	125,8	142,1	72,7	78,6
Belgie/Lux	11,4	12,3	15,8	17,2	7,6	11,5
Denemarken	4,9	8,5	8,1	14,3	6,2	6,7
Frankrijk	8,7	9,3	11,1	12,1	7,7	8,1
Italië	4,4	5,3	6,4	8,6	4,3	6,0
Duitsland	2,8	1,5	5,9	2,8	0,8	2,0
Spanje	0,1	0,2	0,8	1,2	0,7	0,8
Ierland	0,5	1,7	1,6	1,0	0,8	0,9
Portugal	0,2	0,4	0,2	0,4	0,2	0,2

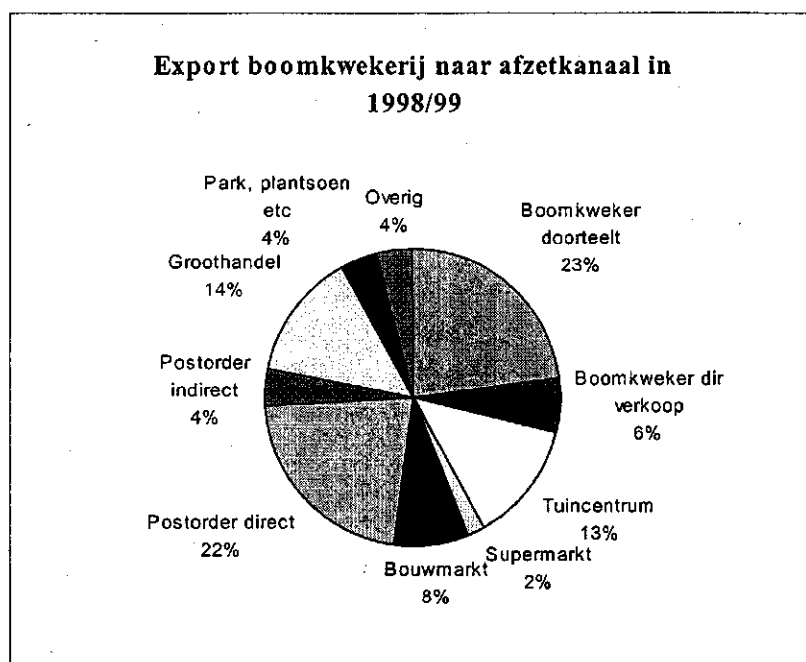
1) uitvoer uit Nederland is gebaseerd op exportstatistiek PT

*) export Nederland vanaf juli 1997 inclusief export door bloemisterij-exporteurs; trendbreuk

5. EXPORT NAAR AFZETKANAAL

5.1 Totaaloverzicht

Evenals in het voorgaande seizoen is de internationale boomkweker het belangrijkste afzetkanaal voor Nederlandse boomkwekerijproducten. In het afgelopen seizoen ging 29 procent van de totale uitvoer naar boomkwekers. Dit was te verdelen in 23 procent doorteelt en 6 procent voor directe verkoop. Een seizoen eerder ging 32 procent van de totale uitvoer naar boomkwekers. Het aandeel van de postorder, groothandel en tuincentrum bleef ten opzichte van vorig seizoen vrijwel gelijk.

De boomkweker als afzetkanaal scoort vooral in de Verenigde Staten, Italië en Denemarken goed. Het tuincentrum speelt daarentegen een belangrijke rol in Scandinavische landen. Zo ging bijna eenderde van de totale uitvoer naar Denemarken naar tuincentra. De verkoop van bomen bij bouwmarkten is met name in Duitsland en de Verenigde Staten toegenomen. In 1997/98 ging 10 procent van de totale export op Duitsland naar bouwmarkten, terwijl het in het afgelopen seizoen al om een aandeel van 18 procent ging. De postorder blijft een belangrijk afzetkanaal in onder meer Frankrijk, Oostenrijk, België en Zwitserland.

Uitvoer van boomkwekerijproducten naar afzetkanalen in 1998/99

Bron: PT	TOT enquete	Boomkweker		Tuin- centr.,	Super- markt,	Bouw- markt	Postorder		Groot- handel	Park, plants.	Ov.
		doort.	dir.verk.				direct	indir.			
		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
TOTAAL	100%	23%	6%	13%	2%	8%	22%	4%	14%	4%	4%
Duitsland	100%	18%	9%	13%	0%	18%	21%	2%	11%	5%	4%
Ver. Kon	100%	20%	4%	15%	3%	3%	20%	6%	20%	6%	4%
Frankrijk	100%	13%	4%	1%	4%	0%	53%	10%	8%	4%	2%
VS Amerika	100%	40%	3%	8%	5%	11%	1%	13%	17%	1%	3%
Belgie/Luxbg.	100%	14%	6%	15%	4%	2%	30%	0%	22%	4%	4%
Italie	100%	41%	8%	11%	1%	0%	19%	0%	13%	2%	6%
Oostenrijk	100%	18%	6%	12%	1%	11%	35%	3%	7%	5%	3%
Zwitserland	100%	24%	10%	7%	4%	0%	26%	0%	25%	3%	2%
Zweden	100%	20%	9%	32%	5%	0%	15%	1%	16%	2%	1%
Denemarken	100%	38%	8%	27%	2%	7%	13%	0%	5%	0%	2%
Ov. landen	100%	40%	4%	21%	1%	1%	5%	3%	17%	1%	6%

5.2 Afzetkanalen in de afgelopen jaren

5.2.1 Totaal

Bruto exportomzet naar afzetkanaal (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98	1998/99
Tuincentrum	137,6	143,5	148,8	187,0	120,4	104,4
Boomkweker	111,7	101,1	121,6	136,6	271,7	230,6
- doorteelt					228,6	180,8
- directe verkoop **)					43,1	49,8
Postorderbedrijf (postorder)	35,0	30,5	24,5	30,8	28,1	34
Particulier (postorder direct)	82,9	97,8	125,6	148,4	189,9	170,5
Groothandel	127,7	139,5	139,8	139,3	117,5	112,5
Supermarkt, warenhuis	20,9	25,8	29,3	25,1	13,6	16,6
Overheid ***)	3,7	7,2	7,0	5,4	24,0	29,5
Bouwmarkt, homecentre		7,6	15,3	26,4	38,2	62,9
Fruitteler			5,5	8,3	=overig	=overig
Overig	9,9	9,0	12,6	6,9	43,3	29,5
Totaal	490,2	562,0	630,1	714,2	846,7	791,7

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98	1998/99
Tuincentrum	28	26	24	26	14	13
Boomkweker	23	18	19	19	32	29
- doorteelt					27	23
- directe verkoop **)					5	6
Postorderbedrijf (postorder)	7	5	4	4	3	4
Particulier (postorder direct)	17	17	20	21	22	22
Groothandel	26	25	22	19	14	14
Supermarkt, warenhuis	4	5	5	4	2	2
Overheid ***)	1	1	1	1	3	4
Bouwmarkt, homecentre	0	1	2	4	5	8
Fruitteler	0	0	1	1	=overig	=overig
Overig	2	2	2	1	5	4
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landschaping en hovenier

In het afgelopen seizoen deed de totale export een stap terug ten opzichte van het vorige seizoen. Dit was merkbaar bij veel afzetkanalen. De export naar bouwmarkten, postorders indirect en overheid kon daarentegen worden verruimd.

Procentueel gezien is het aandeel van boomkwekers afgenomen en is dat van bouwmarkten in de totale export toegenomen. De aandelen van de overige afzetkanalen is min of meer stabiel gebleven.

5.2.2 Duitsland

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Duitsland (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	47,9	61,0	62,9	75,0	57,9	34,8
Boomkweker	41,4	40,4	45,2	37,2	81,8	72,1
- doorteelt					67,9	48,1
- directe verkoop **)					13,9	24,0
Postorder totaal	50,7	54,6	58,3	63,6	67,5	63,1
- postorderbedrijf (postorder					6,4	6,2
- particulier (postorder direct)					61,1	56,9
Groothandel	51,3	62,7	59,4	54,0	39,6	28,3
Supermarkt, warenhuis	6,7	9,1	13,2	8,2	1,4	0,9
Overheid ***)	0,8	2,3	2,5	2,4	6,2	12,7
Bouwmarkt, homecentre		4,0	8,8	19,5	29,4	49,1
Fruitteler			1,9	3,4	=overig	=overig
Overig	4,1	4,1	0,5	0,8	16,6	12
Totaal	202,9	238,3	252,9	264,0	300,4	274,2

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Duitsland in procenten

Afzetkanaal	1991/92	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	24	26	25	28	19	13
Boomkweker	20	17	18	14	27	27
- doorteelt					23	18
- directe verkoop **)					5	9
Postorder totaal	25	23	23	24	22	23
- postorderbedrijf (postorder					2	2
- particulier (postorder direct)					20	21
Groothandel	25	26	23	20	13	10
Supermarkt, warenhuis	3	4	5	3	0	0
Overheid ***)	0	1	1	1	2	5
Bouwmarkt, homecentre	0	2	3	7	10	18
Fruitteler	0	0	1	1	=overig	=overig
Overig	2	2	0	0	6	4
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landschaping en hovenier

Er konden in het afgelopen seizoen vooral minder bomen van Nederlandse bodem naar tuincentra in Duitsland worden uitgevoerd. Tuincentra in Duitsland kunnen in de tweede helft van '98 een slechtere verkoop vergeleken met dezelfde periode in het voorgaande jaar bevestigen. Circa 45 procent van de Duitse tuincentra gaf aan slechter geboerd te hebben. Relatief veel tuincentra wijdden dit aan het slechte weer en ongunstige economische ontwikkelingen. Het aandeel van boomkwekers en postorders is in de totale uitvoer min of meer stabiel gebleven.

De uitvoer naar Duitse bouwmarkten groeide explosief. Daarnaast toonden overheidsinstellingen (park, plantsoen, landschaping e.d.) en hoveniers grotere belangstelling voor Nederlandse boomkwekerijproducten.

5.2.3 Verenigd Koninkrijk

**Bruto exportomzet naar afzetkanaal in het Verenigd Koninkrijk (x miljoen gulden);
exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs**

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	35,0	31,5	28,4	31,7	22,4	21,6
Boomkweker	20,5	14,8	20,3	21,7	45,9	35
- doorteelt					39,0	28,8
- directe verkoop **)					6,9	6,2
Postorder totaal	12,9	10,9	14,4	25,0	33,2	35,5
- postorderbedrijf (postorder					5,1	7,9
- particulier (postorder direct)					28,1	27,6
Groothandel	34,1	28,6	26,9	26,6	21,2	27,7
Supermarkt, warenhuis	2,1	2,2	1,0	4,7	2,7	4,3
Overheid ***)	1,4	1,1	1,0	0,5	6,3	8
Bouwmarkt, homecentre		0,2	0,7	0,8	0,3	4,1
Fruitteler			0,7	0,3	= overig	=overig
Overig	0,5	0,7	1,5	1,0	3,9	5,1
Totaal	106,5	90,0	94,9	112,3	135,9	141,2

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in het Verenigd Koninkrijk in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	33	35	30	28	16	15
Boomkweker	19	16	21	19	34	24
- doorteelt					29	20
- directe verkoop **)					5	4
Postorder totaal	12	12	15	22	24	26
- postorderbedrijf (postorder					4	6
- particulier (postorder direct)					21	20
Groothandel	32	32	28	24	16	20
Supermarkt, warenhuis	2	2	1	4	2	3
Overheid ***)	1	1	1	0	5	6
Bouwmarkt, homecentre	0	0	1	1	0	3
Fruitteler		0	1	0	=overig	=overig
Overig	0	1	2	1	3	4
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landscaping en hovenier

In het afgelopen seizoen konden minder bomen voor doorteelt aan boomkwekers in het Verenigd Koninkrijk worden geleverd dan in het voorgaande seizoen. Maar in 1997/98 was de uitvoer naar Engelse boomkwekers wel bijzonder groot.

De afzet aan groothandelaren en verkoop via het postordersegment kon daarentegen worden vergroot.

5.2.4 Frankrijk

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Frankrijk (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	7,4	5,7	7,7	6,4	1,0	0,9
Boomkweker	9,4	7,8	8,1	8,4	15,2	14,4
- doorteelt					12,0	10,9
- directe verkoop **)					3,2	3,5
Postorder totaal	21,6	20,6	33,6	42,2	46,6	51,9
- postorderbedrijf (postorder					5,5	8,4
- particulier (postorder direct)					41,1	43,5
Groothandel	7,5	7,5	5,5	7,2	6,9	6,8
Supermarkt, warenhuis	3,9	2,8	4,4	4,3	2,6	2,9
Overheid ***)	0,5	2,3	1,6	0,5	2,2	2,9
Bouwmarkt, homecentre		1,4	1,7	0,3	0,4	0,2
Fruitteler			0,4	0,2		
Overig	2,7	1,4	3,2	0,4	3,3	1,5
Totaal	53,0	49,5	66,1	69,9	78,2	81,4

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Frankrijk in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1996/98 *)	1998/99
Tuincentrum	14	12	12	9	1	1
Boomkweker	18	16	12	12	19	17
- doorteelt					15	13
- directe verkoop **)					4	4
Postorder totaal	41	42	51	60	60	63
- postorderbedrijf (postorder					7	10
- particulier (postorder direct)					53	53
Groothandel	14	15	8	10	9	8
Supermarkt, warenhuis	7	6	7	6	3	4
Overheid ***)	1	5	2	1	3	4
Bouwmarkt, homecentre	0	3	3	0	1	0
Fruitteler		0	1	0	0	
Overig	5	3	5	1	4	2
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landscaping en hovenier

Nederlandse bomen worden op de Franse markt vooral verhandeld door postorderbedrijven. Hierna volgt de boomkweker en de groothandel. De uitvoer naar tuincentra is uiterst gering. Nederland heeft geen sterke positie bij tuincentra. Franse tuincentra kopen hun producten vooral in Frankrijk zelf en verder in Italië en België.

5.2.5 Verenigde Staten

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in de Verenigde Staten (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	4,9	4,8	4,7	11,2	5,2	4,1
Boomkweker	3,8	5,6	5,9	9,4	26,2	22,2
- doorteelt					23,1	20,8
- directe verkoop **)					3,1	1,4
Postorder totaal	3,0	3,6	5,1	5,0	6,3	7,0
- postorderbedrijf (postorder					6,2	6,7
- particulier (postorder direct)					0,1	0,3
Groothandel	4,5	6,1	9,4	11,0	10,1	8,7
Supermarkt, warenhuis	1,0	1,7	3,2	1,9	1,6	2,4
Overheid ***)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,5
Bouwmarkt, homecentre		0,7	1,7	2,2	3,6	5,8
Fruitteler			0,1			
Overig	0,7	0,1	0,1	0,7	0,4	1,4
Totaal	18,0	22,7	30,3	41,6	53,9	52,1

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in de Verenigde Staten in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98	1998/99
Tuincentrum	27	21	16	27	10	8
Boomkweker	21	25	19	23	49	43
- doorteelt					43	40
- directe verkoop **)					6	3
Postorder totaal	17	16	17	12	12	14
- postorderbedrijf (postorder					12	13
- particulier (postorder direct)					0	1
Groothandel	25	27	31	26	19	17
Supermarkt, warenhuis	6	7	11	5	3	5
Overheid ***)	1	0	0	0	1	1
Bouwmarkt, homecentre		3	6	5	7	11
Fruitteler			0			
Overig	4	0	0	2	1	3
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landschaping en hovenier

Voor de export naar de Verenigde Staten speelt de boomkweker een belangrijke rol. Ruim 40 procent van de Nederlandse uitvoer gaat naar Amerikaanse boomkwekers voor hoofdzakelijk doorteelt.

In de VS wordt de bouwmarkt steeds belangrijker voor de verkoop van boomkwekerijproducten. In het afgelopen seizoen vertegenwoordigde de export naar bouwmarkten ruim 10 procent van de totale uitvoer naar de VS.

5.2.6 België/Luxemburg

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in de Verenigde Staten (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	3,3	5,2	7,3	13,3	5,2	6,9
Boomkweker	2,1	3,6	4,2	3,4	10,7	9,5
- doorteelt					6,0	6,5
- directe verkoop **)					4,7	3,0
Postorder totaal	5,4	9,6	9,7	10,2	10,5	14,3
- postorderbedrijf (postorder					0,2	0,1
- particulier (postorder direct)					10,3	14,2
Groothandel	3,7	8,4	9,2	9,8	10,0	10,7
Supermarkt, warenhuis	1,0	1,5	1,7	1,6	2,0	2,0
Overheid ***)	0,1	0,6	1,2	0,9	5,4	1,7
Bouwmarkt, homecentre		0,6	1,1	1,1	0,6	0,7
Fruitteler			0,2	0,6	=overig	=overig
Overig	0,4	0,3	0,3	2,6	2,1	1,7
Totaal	16,0	29,8	34,9	43,5	46,5	47,7

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in de Verenigde Staten in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	21	17	21	31	11	15
Boomkweker	13	12	12	8	23	20
- doorteelt					13	14
- directe verkoop **)					10	6
Postorder totaal	34	32	28	23	23	30
- postorderbedrijf (postorder					0	0
- particulier (postorder direct)					22	30
Groothandel	23	28	26	23	22	22
Supermarkt, warenhuis	6	5	5	4	4	4
Overheid ***)		2		2	12	4
Bouwmarkt, homecentre			3	3	1	2
Fruitteler		0	1	1	=overig	=overig
Overig	3	1	1	6	5	4
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landscaping en hovenier

De export naar België vindt met name plaats naar het postorderkanaal, de groothandel en boomkwekers. In het afgelopen seizoen ging vooral meer weg via postorders. Het tuincentrum is goed voor een aandeel van 15 procent in de totale export vanuit Nederland naar België.

5.2.7 Zwitserland

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Zwitserland (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	5,7	5,3	4,7	5,0	1,9	1,6
Boomkweker	6,3	4,5	6,9	5,6	10,1	8,1
- doorteelt					8,8	5,8
- directe verkoop **)					1,3	2,3
Postorder totaal	4,0	4,6	4,3	4,4	8,2	6,0
- postorderbedrijf (postorder					0,7	0
- particulier (postorder direct)					7,5	6,0
Groothandel	1,9	1,6	2,2	3,7	5,0	5,9
Supermarkt, warenhuis	0,7	0,8	1,1	0,9	0,8	1,0
Overheid ***)	0,1	0,1	0,1	0,5	0,3	0,3
Bouwmarkt, homecentre		0,1	0,2	0,1	0,0	0
Fruitteler			0,1			
Overig	0,3	0,3	0,6		0,7	0,4
Totaal	19,0	17,3	20,2	20,1	27,0	23,5

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Zwitserland in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	30	31	23	25	7	7
Boomkweker	33	26	34	28	37	34
- doorteelt					33	24
- directe verkoop **)					5	10
Postorder totaal	21	27	21	22	30	26
- postorderbedrijf (postorder					3	0
- particulier (postorder direct)					28	26
Groothandel	10	9	11	18	19	25
Supermarkt, warenhuis	4	5	5	5	3	4
Overheid ***)	1	1	0	2	1	3
Bouwmarkt, homecentre			1	1	0	0
Fruitteler		0	0		0	0
Overig	2	2	3		3	2
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landschaping en hovenier

Ruim eenderde van de uitvoer naar Zwitserland gaat naar boomkwekers. De afzet aan boomkwekers daalde in het afgelopen seizoen met een paar miljoen gulden. Vervolgens wordt meer dan een kwart van de export uit Nederland verhandeld via postorders, terwijl eveneens een kwart van de uitvoer naar Zwitserland naar de groothandel gaat.

5.2.8 Italië

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Italië (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	3,9	6,2	3,8	5,6	1,8	2,3
Boomkweker	8,5	6,1	6,3	7,1	12,0	10,7
- doorteelt					11,6	9,0
- directe verkoop **)					0,4	1,7
Postorder totaal	9,2	8,3	6,3	5,2	5,5	4,3
- postorderbedrijf (postorder					0,0	0
- particulier (postorder direct)					5,5	4,3
Groothandel	5,1	3,6	3,5	2,0	3,0	2,8
Supermarkt, warenhuis	0,5	0,6	0,2	0,2	0,1	0,2
Overheid ***)	0,1	0,1		0,0	0,1	0,3
Bouwmarkt, homecentre			0,1	0,0	0,0	0
Fruitteler			1,3	2,9		
Overig	0,6	0,9	0,2	0,3	4,4	1,3
Totaal	27,9	25,8	21,7	23,3	26,9	22,0

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Italië in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98*)	1998/99
Tuincentrum	14	24	18	24	7	11
Boomkweker	30	24	29	30	45	49
- doorteelt					43	41
- directe verkoop **)					1	8
Postorder totaal	33	32	29	22	20	19
- postorderbedrijf (postorder					0	0
- particulier (postorder direct)					20	19
Groothandel	18	14	16	9	11	13
Supermarkt, warenhuis	2	2	1	1	0	0
Overheid ***)	0	0		0	0	2
Bouwmarkt, homecentre			0	0	0	0
Fruitteler		0	6	13	0	0
Overig	2	3	1	1	16	6
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landschap en hovenier

Ongeveer de helft van de uitvoer naar Italië gaat naar boomkwekers. De Italiaanse lokale concurrentie is in de afgelopen jaren toegenomen. Alleen de Italiaanse uitvoer nam van 1995 tot 1998 al toe van 100 naar 166 miljoen gulden.

5.2.9 Oostenrijk

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Oostenrijk (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98	1998/99
Tuincentrum	3,8	3,5	4,3	3,8	3,0	2,5
Boomkweker	3,5	2,4	4,1	3,0	5,8	5,1
- doorteelt					5,2	3,8
- directe verkoop **)					0,6	1,3
Postorder totaal	4,2	4,7	6,4	6,5	10,4	8,0
- postorderbedrijf (postorder					0,7	0,5
- particulier (postorder direct)					9,7	7,5
Groothandel	1,3	2,2	1,2	1,6	0,7	1,4
Supermarkt, warenhuis	0,8	1,0	0,7	0,8		0,1
Overheid ***)		0,2			0,6	1,1
Bouwmarkt, homecentre		0,6	0,6	0,9	1,3	2,4
Fruitteler				0,1	=overig	=overig
Overig	0,4	0,2	0,3	0,7	0,6	0,7
Totaal	14,0	14,9	17,6	17,3	22,5	21,4

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Oostenrijk in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98	1998/99
Tuincentrum	27	23	24	22	13	12
Boomkweker	25	16	23	17	26	24
- doorteelt					23	18
- directe verkoop **)					3	6
Postorder totaal	30	32	36	38	46	38
- postorderbedrijf (postorder					3	3
- particulier (postorder direct)					43	35
Groothandel	9	15	7	9	3	7
Supermarkt, warenhuis	6	7	4	4	0	1
Overheid ***)		1				
Bouwmarkt, homecentre		4	3	5	6	11
Fruitteler				1		
Overig	3	1	2	4	3	3
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landscaping en hovenier

5.2.10 Zweden

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Zweden (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	9,1	6,5	7,3	10,8	5,4	6,5
Boomkweker	1,8	2,1	2,3	2,8	9,0	5,8
- doorteelt					8,6	4,0
- directe verkoop **)					0,4	1,8
Postorder totaal	0,1	0,3	0,2	5,9	7,6	3,5
- postorderbedrijf (postorder					0,0	0,2
- particulier (postorder direct)					7,6	3,1
Groothandel	5,5	6,2	6,8	4,1	5,3	3,3
Supermarkt, warenhuis	1,0	1,6	0,8	0,2	0,0	1,0
Overheid ***)				0,2	0,5	0,3
Bouwmarkt, homecentre				0,2	0,0	0,0
Overig		0,3	0,3		0,6	0,1
Totaal	17,5	17,0	17,8	24,2	28,4	20,4

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Zweden in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98	1998/99
Tuincentrum	52	38	41	45	19	32
Boomkweker	10	12	13	12	32	29
- doorteelt					30	20
- directe verkoop **)					1	9
Postorder totaal	1	2	1	24	27	16
- postorderbedrijf (postorder					0	1
- particulier (postorder direct)					27	15
Groothandel	31	36	38	17	19	16
Supermarkt, warenhuis	6	9	4	1	0	5
Overheid ***)				1	2	0
Bouwmarkt, homecentre				1	0	0
Overig		2	2		2	1
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landscaping en hovenier

5.2.11 Denemarken

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Denemarken (x miljoen gulden); exclusief export bomen door bloemisterij-exporteurs

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	3,2	2,7	5,3	7,3	1,7	4,4
Boomkweker	1,3	1,8	1,4	2,4	11,7	7,3
- doorteelt					9,1	6,1
- directe verkoop **)					2,6	1,2
Postorder totaal	3,9	2,8	3,0	4,3	3,1	2,1
- postorderbedrijf (postorder					0,0	0,0
- particulier (postorder direct)					3,1	2,1
Groothandel	1,4	1,9	2,1	1,6	1,9	0,7
Supermarkt, warenhuis	0,8	0,9	0,9	0,5	0,4	0,4
Overheid ***)					0,1	0,0
Bouwmarkt, homecentre			0,2	0,7	1,0	1,1
Fruitteler						
Overig		0,2			0,4	0,2
Totaal	10,7	10,3	12,9	16,9	20,3	16,3

Bruto exportomzet naar afzetkanaal in Denemarken in procenten

Afzetkanaal	1990/91	1992/93	1994/95	1996/97	1997/98 *)	1998/99
Tuincentrum	30	26	41	43	8	27
Boomkweker	12	17	11	14	58	46
- doorteelt					45	38
- directe verkoop **)					13	8
Postorder totaal	36	27	23	25	15	13
- postorderbedrijf (postorder					0	0
- particulier (postorder direct)					15	13
Groothandel	13	18	16	9	9	5
Supermarkt, warenhuis	7	9	7	3	2	2
Overheid ***)					0	0
Bouwmarkt, homecentre			2	4	5	7
Fruitteler						
Overig		2			2	2
Totaal	100	100	100	100	100	100

* vanaf 1997/98 trendbreuk i.v.m. andere opzet enquête

** directe verkoop boomkweker t/m 96/97 onder tuincentrum

*** definitie overheid vanaf 1997/98 veranderd in park, plantsoen, landscaping en hovenier